

POZWY I WNIOSKI Z PRAWA RODZINNEGO

Wzory ■ Komentarze ■ Orzecznictwo

Jakub Pawliczak, Małgorzata Wach-Pawliczak

EDYTOWALNE WZORY DOSTĘPNE
NA STRONIE INTERNETOWEJ

WZORY PISM

WYDANIE

2

POZWY I WNIOSKI Z PRAWA RODZINNEGO

Wzory ■ Komentarze ■ Orzecznictwo

Jakub Pawliczak, Małgorzata Wach-Pawliczak

WZORY PISM

WYDANIE **2**

Materiały uzupełniające na stronie:
<https://www.profinfo.pl/materiały-dodatkowe>
będą dostępne przez 30 miesięcy od momentu aktywacji kodu
przez użytkownika

Jeżeli w książce nie ma zdrapki
z kodem aktywacyjnym,
prosimy o kontakt
tel. +48 801 044 545

Stan prawny na 16 marca 2026 r.

Jakub Pawliczak, nr ORCID: 0000-0002-2059-6775

Małgorzata Wach-Pawliczak, nr ORCID: 0000-0003-2025-5839

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Joanna Ośka

Projekt okładek serii

Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2026

ISBN 978-83-8438-155-7

2. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Zarządzania Prawami Autorskimi i Treściami

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. +48 692 477 076

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1	
Pozwy w sprawach alimentacyjnych	15
A. Przykładowy stan faktyczny	15
B. Wzór pozwu o zasądzenie alimentów	17
C. Wzory żądań w innych pozwach alimentacyjnych	27
D. Komentarz praktyczny	29
E. Orzecznictwo	43
Rozdział 2	
Pozew o rozwód	58
A. Przykładowy stan faktyczny	58
B. Wzór pozwu o rozwód	61
C. Komentarz praktyczny	77
D. Orzecznictwo	101
Rozdział 3	
Pozew o rozwód złożony na podstawie porozumienia rodzicielskiego i w sprawie warunków rozwodu	118
A. Przykładowy stan faktyczny	118
B. Wzór porozumienia	119
C. Wzór pozwu	122
D. Komentarz praktyczny	126
E. Orzecznictwo	129
Rozdział 4	
Pozew i wniosek o separację	131
A. Przykładowy stan faktyczny	131
B. Wzór wniosku o separację	132

C. Wzór pozwu o separację	134
D. Wzór żądania we wniosku o zniesienie separacji	138
E. Komentarz praktyczny	138
F. Orzecznictwo	149

Rozdział 5

Pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej	153
A. Przykładowy stan faktyczny	153
B. Wzór pozwu o ustanowienie rozdzielności majątkowej	154
C. Komentarz praktyczny	158
D. Orzecznictwo	167

Rozdział 6

Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane	173
A. Przykładowy stan faktyczny	173
B. Wzór pozwu o ustalenie ojcostwa oraz roszczenia z tym związane	175
C. Komentarz praktyczny	187
D. Orzecznictwo	198

Rozdział 7

Pozwy o zaprzeczenie ojcostwa i ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa	203
A. Przykładowy stan faktyczny	203
B. Wzór pozwu o zaprzeczenie ojcostwa	204
C. Wzór żądania w pozwie o ustalenie bezskuteczności uznania ojcostwa ...	209
D. Komentarz praktyczny	209
E. Orzecznictwo	221

Rozdział 8

Wnioski o rozstrzygnięcie istotnych spraw dziecka	227
A. Przykładowy stan faktyczny	227
B. Wzór wniosku o rozstrzygnięcie istotnych spraw dziecka	228
C. Komentarz praktyczny	235
D. Orzecznictwo	242

Rozdział 9

Wnioski o pozbawienie i przywrócenie władzy rodzicielskiej	247
A. Przykładowy stan faktyczny	247
B. Wzór wniosku o pozbawienie władzy rodzicielskiej	248
C. Wzór żądania we wniosku o przywrócenie władzy rodzicielskiej	253
D. Komentarz praktyczny	253
E. Orzecznictwo	260

Rozdział 10

Wnioski o ustalenie, ograniczenie i zakazanie kontaktów z dzieckiem	262
A. Przykładowy stan faktyczny	262
B. Wzór wniosku o ustalenie kontaktów z dzieckiem	264
C. Wzór żądania we wniosku o ograniczenie kontaktów z dzieckiem	272
D. Wzór żądania we wniosku o zakazanie kontaktów z dzieckiem	272
E. Komentarz praktyczny	272
F. Orzecznictwo	283

Rozdział 11

Wnioski w sprawach dotyczących wykonywania kontaktów z dzieckiem	288
A. Przykładowy stan faktyczny	288
B. Wzór wniosku o zagrożenie nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej	289
C. Wzór żądania we wniosku o nakazanie zapłaty sumy pieniężnej	294
D. Wzór żądania we wniosku o zwrot wydatków poniesionych w związku z przygotowaniem kontaktu z dzieckiem	294
E. Komentarz praktyczny	295
F. Orzecznictwo	303

Rozdział 12

Wnioski o zmianę orzeczeń o władzy rodzicielskiej lub kontaktach z dzieckiem zawartych w wyroku orzekającym rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa	306
A. Przykładowy stan faktyczny	306
B. Wzór wniosku o zmianę orzeczeń o władzy rodzicielskiej i kontaktach z dzieckiem zawartych w wyroku rozwodowym	307
C. Komentarz praktyczny	313
D. Orzecznictwo	320

Rozdział 13

Wniosek o przysposobienie	323
A. Przykładowy stan faktyczny	323
B. Wzór wniosku o przysposobienie dziecka małżonka	324
C. Komentarz praktyczny	329
D. Orzecznictwo	338

Rozdział 14

Pozew o rozwiązanie przysposobienia	341
A. Przykładowy stan faktyczny	341
B. Wzór pozwu o rozwiązanie przysposobienia	342
C. Komentarz praktyczny	346
D. Orzecznictwo	351

Rozdział 15

Wniosek o podział majątku wspólnego	354
A. Przykładowy stan faktyczny	354
B. Wzór wniosku o podział majątku wspólnego	356
C. Komentarz praktyczny	364
D. Orzecznictwo	372

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

EKPC	– Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
k.c.	– ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2025 r. poz. 1071 ze zm.)
Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
Konwencja o prawach dziecka	– Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 ze zm.)
k.p.c.	– ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568 ze zm.)
k.r.o.	– ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026 r. poz. 236)
p.a.s.c.	– ustawa z 28.11.2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 594 ze zm.)
pr. bank.	– ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2026 r. poz. 38 ze zm.)
reg. urz.	– rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 867 ze zm.)
u.k.s.c.	– ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1228 ze zm.)
u.l.n.	– ustawa z 25.06.2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz.U. z 2020 r. poz. 442 ze zm.)
u.o.s.	– ustawa z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1154 ze zm.)
u.p.s.n.	– ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969 ze zm.) – uchylona
u.r.p.d.	– ustawa z 6.01.2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz.U. z 2023 r. poz. 292)
u.r.p.o.	– ustawa z 15.07.1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.)
u.w.r.	– ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.)
u.z.i.n.	– ustawa z 17.10.2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz.U. z 2021 r. poz. 1988)

Czasopisma i publikatory

Biul. SN	- Biuletyn Sądu Najwyższego
Biul. SN-IC	- Biuletyn Izby Cywilnej Sądu Najwyższego
M.P.Pr.	- Monitor Prawa Pracy
OSA	- Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSN(C)	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego (Izba Cywilna)
OSNC	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNPG	- Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSPika	- Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OTK-A	- Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego. Zbiór urzędowy. Seria A

Inne

ETPC	- Europejski Trybunał Praw Człowieka
NFZ	- Narodowy Fundusz Zdrowia
SA	- sąd apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
SR	- sąd rejonowy
TK	- Trybunał Konstytucyjny

WSTĘP

Prawo rodzinne tylko z pozoru wydawać się może nieskomplikowane w praktykowaniu. W rzeczywistości sprawy rodzinne dostarczają dużo trudności zarówno aplikantom, jak i profesjonalnym pełnomocnikom. Rodzajów tych spraw jest wiele. Każda ma swoją specyfikę. Niektóre rozpatrywane są w procesie, a inne w postępowaniu nieprocesowym. Czasami to samo zagadnienie (np. władza rodzicielska) może być procedowane w różnych trybach. W omawianej dziedzinie zdarza się, że orzeczenie sądu wyższej instancji zmienione może być przez sąd niższej instancji. W sprawach rodzinnych oczywista nie jest również legitymacja stron. Niekiedy dziecko jest stroną postępowania, a w innych sprawach nie ma legitymacji, mimo że dotyczą one jego osoby lub majątku. Czasami dziecko reprezentowane jest przez rodzica, ale bywają też postępowania, w których reprezentować może je wyłącznie reprezentant dziecka. W sprawach rodzinnych wykorzystywany jest najszerszy zakres środków dowodowych, począwszy od zeznań świadków, dowodów z dokumentów (w tym często nagrań, korespondencji, opinii prywatnych), opinii biegłych i mającego znaczenie podstawowe (a nie subsydiarne) przesłuchania stron. Ponadto w sprawach tych wykorzystywane są środki dowodowe i inne podobne instrumenty, które nie występują w innych kategoriach spraw, takie jak wysłuchanie małoletniego, opiniowanie przez opiniodawcze zespoły sądowych specjalistów czy przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W inicjujących postępowanie pismach z zakresu prawa rodzinnego niemal do rangi zasady urasta sformułowanie wniosku o udzielenie zabezpieczenia, a czasami nawet kilku takich wniosków o różnym charakterze. Prawidłowe konstruowanie pozwów i wniosków w sprawach rodzinnych wymaga dużej wiedzy, a jej brak może mieć negatywne konsekwencje dla interesów majątkowych i życia osobistego reprezentowanej strony lub jej dziecka.

Wzory pozwów i wniosków w sprawach rodzinnych powstały na skutek doświadczeń w nauczaniu aplikantów zawodów prawniczych oraz studentów ostatnich lat studiów prawniczych. Szybko okazało się, że wzory i komentarze opracowane w celach dydaktycznych i nieustannie rozwijane pod wpływem niezliczonych pytań aplikantów sprawdziły się także w pracy kancelarii prawnej specjalizującej się w sprawach rodzinnych. Przyczyniły się do przyspieszenia przygotowywania pism, zapewnienia ich wyższej jakości i przejrzystości oraz sprawniejszego wdrażania do pracy nowych

pracowników. Tym samym z całą odpowiedzialnością opracowanie polecić można nie tylko aplikantom radcowskim i adwokackim, lecz także nawet doświadczonym adwokatom, radcom prawnym i prokuratorom zajmującym się sprawami rodzinnymi. Przejrzysty sposób prezentowania treści czyni opracowanie przydatnym również dla studentów, którzy coraz częściej już w czasie edukacji uniwersyteckiej na stałe współpracują z kancelariami i otwarcie domagają się zajęć z zakresu przygotowywania pism sądowych. Tego typu warsztaty specjalizacyjne z prawa rodzinnego odbywają się m.in. na Uniwersytecie Warszawskim.

Drugie wydanie *Pozwów i wniosków z prawa rodzinnego* uwzględnia obowiązujący stan prawny, nowe orzecznictwo oraz zmiany w praktyce stosowania prawa. Nade wszystko zostało ono poszerzone o dwa nowe wzory wraz ze stanami faktycznymi i komentarzami. Po pierwsze, dodany został wzór pozwu o rozwód złożonego na podstawie zawartego przez strony porozumienia rodzicielskiego oraz w sprawie warunków rozwiązania małżeństwa. Wypracowanie takiego porozumienia ma istotne znaczenie dla zabezpieczenia dobra dzieci i ograniczenia konfliktu okołorozwodowego, a jego przedłożenie w sądzie na ogół umożliwia uzyskanie szybszego terminu rozpoznania sprawy. Skorzystanie z porozumienia rozwodowego, którego wzór został przygotowany, odpowiada również praktyce stosowania prawa w czasach, gdy ok. 75–80% wyroków rozwodowych jest wydawanych bez orzekania o winie. Po drugie, opracowany został wzór wniosku o podział majątku wspólnego małżonków, w którym uwzględniono między innymi żądanie rozliczenia nakładów. Włączenie tych wzorów znacząco zwiększa praktyczne znaczenie opracowania, czyniąc je jeszcze bardziej przydatnym narzędziem w pracy profesjonalnych pełnomocników oraz aplikantów. W związku ze zmianami stanu prawnego uwzględniono wprowadzenie instytucji reprezentanta dziecka w miejsce kuratora dla dziecka, nowe reguły wysłuchania dziecka, a także nowelizację art. 569 k.p.c.

Zaktualizowane opracowanie składa się z piętnastu rozdziałów. Każdy z nich poświęcony został odrębnej sprawie rodzinnej. Omówione zostały sprawy rodzinne najczęściej występujące w praktyce i na egzaminach zawodowych. W każdym rozdziale zawarto przykładowy stan faktyczny, wzór pisma procesowego dostosowany do tego stanu faktycznego, praktyczny komentarz oraz wybór najważniejszego orzecznictwa. Elementem, który wyróżnia opracowanie, są szczegółowe stany faktyczne wzorowane na zadaniach pojawiających się podczas kolokwium z prawa rodzinnego na aplikacjach prawniczych. Czytelnik po zapoznaniu się ze stanem faktycznym może spróbować sam przygotować odpowiednie pismo, a następnie skonfrontować je ze wzorem. Zarazem wzory pism nie mają charakteru abstrakcyjnego, lecz obrazują, jak można rozwiązać konkretne problemy prawne z wykorzystaniem wcześniej podanych faktów i dowodów. W komentarzach praktycznych wyjaśnione zostały wszystkie najtrudniejsze zagadnienia pojawiające się przy opracowywaniu danego pisma, w tym m.in. przesłanki materialnoprawne, tryb postępowania i właściwość sądu, legitymacja stron, wymagania formalne pisma,

wnioski dowodowe, sposób konstruowania wniosku o udzielenie zabezpieczenia oraz opłaty. Komentarze pozwalają czytelnikowi nie tylko poznać praktyczne aspekty formułowania poszczególnych części pism procesowych, ale również przyswoić i ugruntować wiedzę z zakresu prawa rodzinnego. Zebranie w jednym miejscu najważniejszego i aktualnego orzecznictwa umożliwi czytelnikowi zaoszczędzenie czasu, który poświęca się na wertowanie komentarzy i przeglądanie baz danych na potrzeby przygotowania konkretnego rodzaju pisma sądowego.

Opracowanie ma charakter praktyczny. We wzorach oraz komentarzach postawiliśmy na rozwiązania powszechnie sprawdzone w sądowej praktyce stosowania prawa. W niektórych przypadkach nastąpiło to nawet wbrew naszym przekonaniom wyrażanym w publikacjach o charakterze ściśle naukowym. Ewentualne rozbieżności zasygnalizowaliśmy tylko w zakresie stanowisk niektórych sądów, a nie przedstawicieli nauki prawa. Niemniej właściwe podstawy teoretyczne są niezbędne do przygotowywania profesjonalnych pism procesowych. Doświadczenie zawodowe wskazuje, że możliwe jest skorygowanie praktyki, która nie znajduje wystarczających podstaw naukowych. Tym samym gorąco zachęcamy do uzupełniania wiedzy uzyskanej dzięki naszemu opracowaniu przez zapoznawanie się z artykułami naukowymi dotyczącymi poszczególnych instytucji prawa rodzinnego, a także komentarzami do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz Kodeksu postępowania cywilnego.

Opracowanie uwzględniła stan prawny na 16.03.2026 r.

r.pr. dr Jakub Pawliczak
r.pr. dr Małgorzata Wach-Pawliczak

Rozdział 1

POZWY W SPRAWACH ALIMENTACYJNYCH

A. Przykładowy stan faktyczny

Aleksander Kowalski (zam. al. Solidarności 127/127, 05-077 Warszawa, PESEL: 90111178922) oraz Katarzyna Malinowska (zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków, PESEL: 90121278911, e-mail: k.malinowska@gmail.com, nr tel.: 515555510) pozostawali od 2015 r. w związku nieformalnym. Dnia 5.01.2017 r. w Warszawie urodził się im syn Maksymilian Kowalski (PESEL: 170105234). Ojcostwo dziecka zostało uznane przez Aleksandra Kowalskiego. Do grudnia 2024 r. rodzice wraz z synem zamieszkiwali w mieszkaniu ojca w Warszawie. Po tym jak rodzice rozstali się w grudniu 2024 r., matka zamieszkała z synem w swoim mieszkaniu w Pruszkowie. W Sądzie Rejonowym w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. III Nsm 16/25) toczy się zainicjowana przez ojca w lutym 2025 r. sprawa o ustanowienie pieczy naprzemiennej nad małoletnim. Na mocy postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2025 r. ustalono miejsce pobytu syna w każdorazowym miejscu zamieszkania matki oraz kontakty ojca z synem w co drugi weekend od piątku po szkole do niedzieli do 20:00 w miejscu zamieszkania ojca. Małoletni Maksymilian uczęszcza do 1 klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Pruszkowie.

Aleksander Kowalski odmawia świadczenia alimentów na rzecz syna do rąk matki. Pokrywa koszty utrzymania syna w czasie kontaktów z nim i przekazuje mu gotówkę na drobne wydatki. Ojciec uważa, że to on powinien decydować, na które zajęcia będzie teraz uczęszczał syn.

Katarzyna Malinowska podczas spotkania z radcą prawnym zleciła mu uzyskanie alimentów dla syna w wysokości ok. 2000 zł miesięcznie. Chciałaby, o ile to możliwe, aby postępowanie sądowe toczyło się w Pruszkowie, a nie w Warszawie. Podczas rozmowy z Katarzyną Malinowską radca prawny uzyskał następujące informacje co do podstawowych kosztów utrzymania małoletniego:

- 1) koszty utrzymania mieszkania: 1500 zł miesięcznie (czynsz – 700 zł; prąd – 150 zł; woda – 150 zł; telewizja i Internet – 100 zł; rata kredytu na wyposażenie pokoju dla syna – 300 zł; środki czystości do mieszkania – 100 zł);
- 2) szkoła:
  - a) podręczniki i pomoce szkolne – 400 zł rocznie,
  - b) rada rodziców – 120 zł rocznie,
  - c) składka klasowa – 20 zł miesięcznie,
  - d) wycieczki klasowe – 360 zł rocznie;
- 3) wyżywienie – 800 zł miesięcznie ze względu na alergię na gluten;
- 4) prywatne lekcje języka angielskiego – 2 × w tygodniu po 60 minut, płatne „do ręki” lektorce (50 zł za 60 min. lekcji);
- 5) matka chciałaby zapisać syna na naukę pływania – ok. 200 zł miesięcznie;
- 6) odzież – ok. 3000 zł rocznie;
- 7) obuwie – ok. 1000 zł rocznie;
- 8) środki higieniczne – ok. 100 zł miesięcznie;
- 9) drobne rozrywki (kino, sale zabaw) – ok. 100 zł miesięcznie.

Katarzyna Malinowska wyjaśniła, że oprócz wskazanych powyżej wydatków ponosi istotne koszty utrzymania własnego, w tym rehabilitacji w związku ze zwyrodnieniem kręgosłupa. Przeznacza na ten cel ok. 600 zł miesięcznie. Na wyżywienie własne przeznacza 800 zł miesięcznie. Twierdzi, że po pokryciu opłat za mieszkanie, kosztów zajęć z j. angielskiego dla syna i jego wyżywienia nie pozostają jej żadne wolne środki. Finansowo wspiera ją matka. Katarzyna Malinowska ma wykształcenie wyższe. Ukończyła zarządzanie na Uniwersytecie Warszawskim. Pracuje jako kierowniczką sekretariatu w Urzędzie Skarbowym w Pruszkowie. Zarabia miesięcznie ok. 4300 zł netto.

Katarzyna Malinowska wskazała, że Aleksander Kowalski ma wykształcenie wyższe. Ukończył informatykę na Politechnice Warszawskiej. Pracował od 2013 r. w IT sp. z o.o. (ul. Żytnia 12, 01-014 Warszawa) na stanowisku programisty i zarabiał w 2024 r. ok. 9500 zł netto miesięcznie na podstawie umowy o pracę. W 2024 r. uzyskał dochód roczny w wysokości 140 000 zł. Katarzynie Malinowskiej udało się w tajemnicy przed partnerem zrobić kopię jego zeznania PIT za 2024 r. Katarzyna Malinowska uważa, że w 2025 r. zarabiał on jeszcze więcej. Zarazem w ocenie Katarzyny Malinowskiej jej były partner nigdy się nie przepracowywał. Zawsze zarabiał znacznie mniej niż koledzy, którzy z gorszymi wynikami ukończyli studia. Mimo tego zawsze zabierał partnerkę i syna na wakacje zagraniczne (w 2024 r. na Wyspy Kanaryjskie). W ostatnim czasie w trakcie jednej z rozmów Aleksander Kowalski wspominał, że pracuje jako informatyk w Biurze Rzecznika Praw Dziecka z wynagrodzeniem 6000,00 zł netto. Katarzyna Malinowska nie wie, czy jest to informacja prawdziwa i czy jest to jedyne, czy też dodatkowe miejsce pracy Aleksandra Kowalskiego.

Katarzyna Malinowska stwierdziła, że dobrze sytuację majątkową jej oraz syna zna babcia dziecka – Małgorzata Malinowska (zam. ul. Postępu 7/28, 05-090 Raszyn) oraz

jej koleżanka z pracy – Amelia Kamińska (zam. ul. Dobra 5/45, 05-800 Pruszków), której syn uczęszcza z małoletnim Maksymilianem Kowalskim do tej samej klasy.

Pełnomocnik poprosił Katarzynę Malinowską o przyniesienie na następne spotkanie: odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka, zaświadczenia od pracodawcy o wysokości zarobków, a także wspomnianego zeznania podatkowego Pozwanego za 2024 r. Pełnomocnik pouczył Katarzynę Malinowską, że jeżeli chce uzyskać korzystne rozstrzygnięcie w sprawie (w szczególności w wyniku rozpatrzenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia), należy do pozwu załączyć jak najwięcej dowodów. Na następnym spotkaniu pełnomocnik otrzymał od Katarzyny Malinowskiej żądane dokumenty, a także:

- 1) zaświadczenie od alergologa dotyczące uczulenia syna na gluten;
- 2) zaświadczenie ze szkoły pływackiej o cenie kursu;
- 3) rachunki za czynsz i media oraz umowę kredytu;
- 4) zaświadczenie od wychowawcy o kosztach ponoszonych w związku z edukacją syna;
- 5) wybrane faktury i rachunki za zakup odzieży, obuwia i wyżywienia dla syna;
- 6) zaświadczenie o kosztach rehabilitacji Katarzyny Malinowskiej.

B. Wzór pozwu o zasądzenie alimentów

Pruszków, ...

Sąd Rejonowy w Pruszkowie
III Wydział Rodzinny i Nieletnich
ul. Kraszewskiego 22, 05-800 Pruszków

Powód:

Maksymilian Kowalski (małoletni)

PESEL: 1701052344

zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków

reprezentowany przez matkę – Katarzynę Malinowską

– przedstawiciela ustawowego

PESEL: 90121278911

zam. ul. Kraszewskiego 24/22, 05-800 Pruszków

adres e-mail: k.malinowska@gmailik.com;

tel. 51555510

zastępowany przez r.pr. Radosława Leksa
(nr wpisu WA-11111)

*Kancelaria Radcy Prawnego, ul. Krucza 1 lok. 1,
01-014 Warszawa*

adres e-mail: kancelaria@radcaradoslawleks.pl;

tel. 615615615

Pozwany:**Aleksander Kowalski**

PESEL: 90111178922

zam. al. Solidarności 127/127, 05-077 Warszawa

Wartość przedmiotu sporu: 24 000 zł (12 × 2000 zł)
(ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych)

POZEW O ALIMENTY
wraz z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia

Działając w imieniu i na rzecz małoletniego Maksymiliana Kowalskiego (pełnomocnictwo w załączeniu – ustawowo zwolnione od opłaty skarbowej), wnoszę o:

I. zasądzenie od Aleksandra Kowalskiego na rzecz jego małoletniego syna Maksymiliana Kowalskiego, ur. 5.01.2017 r. w Warszawie, alimentów w kwocie po 2000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) miesięcznie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki małoletniego – Katarzyny Malinowskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu;

II. przeprowadzenia rozprawy także pod nieobecność Powoda;

III. nadanie na zasadzie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. rygoru natychmiastowej wykonalności wyrokowi zasądzającemu alimenty;

IV. wydanie wyroku zaocznego, opatrzonego rygorem natychmiastowej wykonalności, w przypadkach prawem przewidzianych;

V. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

VI. Wniosek o udzielenie zabezpieczenia

Na podstawie art. 730 § 1 w zw. z art. 753 § 1 k.p.c. wnoszę o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o alimenty przez zobowiązanie Pozwanego Aleksandra Kowalskiego do świadczenia na czas trwania postępowania na rzecz jego małoletniego syna Maksymiliana Kowalskiego, ur. 5.01.2017 r. w Warszawie, kwoty po 1800 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset złotych) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki Powoda – Katarzyny Malinowskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

VII. Wnioski dowodowe

Ponadto wnoszę o:

- 1) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków:
  - a) Małgorzaty Malinowskiej (zam. ul. Postępu 7/28, 05-090 Raszyn),
  - b) Amelii Kamińskiej (zam. ul. Dobra 5/45, 05-800 Pruszków)
    - obydwu (a–b) w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda, w tym wydatków ponoszonych na ich zaspokojenie; zdolności zarobkowych i majątkowych Pozwanego; możliwości zarobkowych i majątkowych przedstawicielki ustawowej Powoda; usprawiedliwionych zobowiązań przedstawicielki ustawowej Powoda;
- 2) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów:
  - a) odpisu skróconego aktu urodzenia Powoda (**załącznik nr 2**)
    - w celu wykazania faktu: ojcostwa Pozwanego względem Powoda;
  - b) postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2025 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich), sygn. III Nsm 16/25 (**załącznik nr 3**)
    - w celu wykazania faktów: sądowego zabezpieczenia miejsca pobytu Powoda w każdorazowym miejscu zamieszkania matki; ustalenia kontaktów Pozwanego z synem w co drugi weekend;
  - c) rachunków za czynsz i media oraz umowy kredytu na wykończenie pokoju dla Powoda (**załącznik nr 4**);
  - d) zaświadczenia od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z edukacją małoletniego (**załącznik nr 5**);
  - e) zaświadczenia od lekarza alergologa dotyczącego uczulenia Powoda na gluten (**załącznik nr 6**);
  - f) zaświadczenia ze szkoły pływackiej o cenie kursu (**załącznik nr 7**);
  - g) wybranych faktur i rachunków za zakup odzieży, obuwia i żywności dla Powoda (**załącznik nr 8**)
    - wszystkich powyższych (pkt c–g) w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda oraz kosztów ponoszonych przez matkę Powoda na ich zaspokojenie;
  - h) zeznania podatkowego PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w roku 2024 (**załącznik nr 9**)
    - w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez Pozwanego;
  - i) zaświadczenia o zatrudnieniu i wysokości zarobków uzyskiwanych przez Katarzynę Malinowską (**załącznik nr 10**)
    - w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez przedstawicielkę ustawową Powoda;
  - j) zaświadczenia o kosztach rehabilitacji (**załącznik nr 11**)
    - w celu wykazania faktu: wydatków przedstawicielki ustawowej Powoda na rehabilitację;

- 3) zobowiązanie Pozwanego do przedłożenia w terminie 14 dni od otrzymania odpisu pozwu, a następnie dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów, które nie są w posiadaniu strony powodowej, tj.:
  - a) deklaracji podatkowych PIT Pozwanego dotyczących wszystkich źródeł dochodu składanych do Urzędu Skarbowego za 2025 r. wraz z potwierdzeniem złożenia,
  - b) zaświadczeń od wszystkich pracodawców i zleceniodawców Pozwanego o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia– obydwu powyższych (a–b) w celu wykazania faktu: zarobków uzyskiwanych przez Pozwanego;
- 4) na podstawie art. 248 k.p.c. zobowiązanie IT sp. z o.o. (ul. Żytnia 12, 01-014 Warszawa) do udzielenia informacji, czy Pozwany Aleksander Kowalski (90111178922) jest zatrudniony w tej spółce lub świadczy usługi na rzecz tej spółki, a jeżeli tak, to również do przedłożenia informacji o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia, a następnie dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z tych dokumentów
– w celu wykazania faktu: zatrudnienia Pozwanego i uzyskiwanego przez niego wynagrodzenia za pracę;
- 5) dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania:
  - a) przedstawicielki ustawowej Powoda,
  - b) Pozwanego– w celu wykazania faktów: usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda, w tym wydatków ponoszonych na ich zaspokojenie, możliwości zarobkowych i majątkowych Pozwanego, możliwości zarobkowych i majątkowych przedstawicielki ustawowej Powoda, usprawiedliwionych zobowiązań przedstawicielki ustawowej Powoda.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. informuję, że Strony nie podjęły mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu z uwagi na to, że Pozwany stanowczo odmówił świadczenia alimentów na rzecz swojego syna.

Uzasadnienie

I. Sytuacja rodzinna małoletniego Powoda

Powód – małoletni Maksymilian Kowalski urodził się 5.01.2017 r. w Warszawie. Pochodzi z nieformalnego związku Pozwanego Aleksandra Kowalskiego z Katarzyną Malinowską.

Dowód: odpis skrócony aktu urodzenia małoletniego Powoda (załącznik nr 2)

Rodzice małoletniego pozostawali od 2015 r. w związku nieformalnym. Do grudnia 2024 r. rodzice wraz z synem zamieszkiwali w mieszkaniu ojca w Warszawie. Po rozstaniu się rodziców w grudniu 2024 r. małoletni Powód zamieszkuje z matką – Katarzyną Malinowską w jej mieszkaniu w Pruszkowie. Na mocy postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2025 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. III Nsm 16/25) ustalono miejsce pobytu małoletniego w każdorazowym miejscu zamieszkania matki oraz kontakty ojca z synem w co drugi weekend od piątku po szkole do niedzieli do 20:00, w miejscu zamieszkania ojca. Małoletni Maksymilian uczęszcza do 1 klasy Szkoły Podstawowej nr 1 w Pruszkowie.

Dowód: odpis postanowienia o zabezpieczeniu z 10.04.2025 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie, sygn. III Nsm 16/25 (**załącznik nr 3**)

Pozwany po rozstaniu z matką Powoda oświadczył, że nie będzie świadczył alimentów na rzecz syna. Pozwany odmawia też pokrywania kosztów zajęć dodatkowych syna, albowiem uważa, że tylko ojciec ma prawo decydowania o tych zajęciach.

II. Usprawiedliwione potrzeby małoletniego Powoda

Na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Powoda konieczna jest kwota w wysokości ok. 3000 zł miesięcznie. Składają się na nią następujące miesięczne wydatki:

- 1) Udział w kosztach utrzymania mieszkania i w opłatach za media – 900 zł
Łączny koszt utrzymania mieszkania, w którym zamieszkuje małoletni Powód, wraz z opłatami za media, wynosi 1200 zł miesięcznie. Na kwotę tę składają się opłaty za czynsz – 700 zł, prąd – 150 zł, wodę – 150 zł, telewizję i Internet – 100 zł, środki czystości – 100 zł. Mieszkanie zajmują matka i syn. Połowa opłat (600 zł) przypada zatem na Powoda. Ponadto matka pokrywa ratę kredytu przeznaczonego wyłącznie na wyposażenie pokoju dla syna – 300 zł. Wydatki na ten cel powinny zostać zaliczone do usprawiedliwionych kosztów utrzymania syna.

Dowód: rachunki za czynsz i media oraz umowa kredytu na wykończenie pokoju (**załącznik nr 4**)

- 2) Wydatki związane ze szkołą – ok. 95 zł
Są to następujące wydatki:
  - a) podręczniki i pomoce szkolne – 400 zł rocznie (ok. 35 zł miesięcznie),
  - b) rada rodziców – 120 zł rocznie (10 zł miesięcznie),
  - c) składka klasowa – 20 zł miesięcznie,
  - d) wycieczki klasowe – 360 zł rocznie (30 zł miesięcznie).

Dowód: zaświadczenie od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z edukacją małoletniego (**załącznik nr 5**)

3) Wyżywienie – 800 zł

Koszty wyżywienia małoletniego Powoda są wysokie z uwagi na alergię na gluten stwierdzoną przez lekarza alergologa. Matka musi kupować droższe produkty.

Dowód: *zaświadczenia od alergologa dotyczące uczulenia Powoda na gluten (załącznik nr 6); wybrane faktury za zakup żywności dla Powoda (załącznik nr 8)*

4) Prywatne lekcje języka angielskiego – ok. 450 zł

Powód uczęszcza dwa razy w tygodniu na indywidualne zajęcia dodatkowe z języka angielskiego do lektorki. Zajęcia trwają 60 min. Koszt jednych zajęć to 50 zł. Miesięcznie na ten cel matka przeznacza średnio 450 zł. Pieniądze przekazywane są lektorce „do ręki”, przez co zajęcia są tańsze. Wskazany koszt zajęć jest zgodny z zasadami doświadczenia życiowego.

5) Nauka pływania – ok. 200 zł

Małoletni Maksymilian jest uzdolniony sportowo. Matka chciałaby go zapisać na naukę pływania. Koszt zajęć z instruktorem to 200 zł miesięcznie. Obecnie matkę nie stać na to. Pozwany bezzasadnie odmówił finansowania kosztów zajęć dodatkowych syna.

Dowód: *zaświadczenia ze szkoły pływackiej o cenie kursu (załącznik nr 7)*

6) Koszty zakupu odzieży i obuwia – ok. 335 zł

Na odzież matka wydaje ok. 3000 zł rocznie, na obuwiu – ok. 1000 zł rocznie (6 par, w tym buty do szkoły i na WF). Małoletni Maksymilian jest w okresie intensywnego wzrostu. Potrzebuje co sezon wymiany garderoby. Jest też dzieckiem bardzo aktywnym i szybko zużywa ubrania oraz buty.

Dowód: *wybrane faktury i rachunki za zakup odzieży i obuwia dla Powoda (załącznik nr 8)*

7) Drobne rozrywki (kino, sale zabaw, teatr) – 100 zł

8) Środki higieniczne dla Powoda (szampon, szczoteczka do zębów, pasta do zębów, mydło, papier toaletowy itp.) – ok. 100 zł

9) Leczenie Powoda – ok. 100 zł

Powód nie choruje przewlekłe, lecz – jak większość dzieci w jego wieku – często dotykają go infekcje dróg oddechowych i przeziębienia. Zdarzało się, że w wypadkach nagłych matka zapisywała syna na prywatną wizytę lekarską za kwotę 120 zł. Z uwagi na wysokie ceny leków wskazana kwota 100 zł miesięcznie na leczenie syna jest zgodna z zasadami doświadczenia życiowego.

Powyższe podstawowe i przewidywalne wydatki sumują się do kwoty 3080 zł miesięcznie. Wyliczenie to nie obejmuje wydatków incydentalnych i nieprzewidywalnych. Z uwagi na trudną sytuację materialną w chwili obecnej matka Powoda nie jest w stanie pokrywać wszystkich wskazanych powyżej kosztów. Pozwany odmawia świadczenia alimentów i dlatego zasadne jest ich zasądzenie od chwili wniesienia pozwu.

Dowód:

1) zeznania świadków;

2) przesłuchanie przedstawicielki ustawowej Powoda

III. Możliwości zarobkowe i majątkowe oraz usprawiedliwione zobowiązania matki Powoda

Matka Powoda – Katarzyna Malinowska pracuje jako kierowniczką sekretariatu w Urzędzie Skarbowym w Pruszkowie. Zarabia miesięcznie ok. 4300 zł netto.

Dowód: zaświadczenie o wysokości zarobków uzyskiwanych przez Katarzynę Malinowską (załącznik nr 10)

Katarzyna Malinowska na wyżywienie własne przeznaczą 800 zł miesięcznie. Jak wskazano powyżej, przypadające na nią koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 600 zł miesięcznie. Ponadto 600 zł miesięcznie Katarzyna Malinowska przeznaczą na rehabilitację konieczną ze względu na zwyrodnienie kręgosłupa. Po pokryciu wszystkich kosztów utrzymania mieszkania wraz z ratą kredytu za remont pokoju syna (1500 zł), własnych najbardziej podstawowych potrzeb (wyżywienie, ubrania) oraz kosztów zajęć z języka angielskiego dla syna i jego wyżywienia, nie pozostają jej żadne wolne środki.

Dowód: zaświadczenia o kosztach rehabilitacji (załącznik nr 11)

Z uwagi na to, że Pozwany nie świadczy alimentów i całość kosztów utrzymania syna spoczywa na Katarzynie Malinowskiej, finansowo wspierać ją musi jej matka Małgorzata Malinowska.

Dowód: zeznania świadków; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej Powoda

IV. Możliwości zarobkowe i majątkowe Pozwanego

Pozwany ma bardzo wysokie rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe. Aleksander Kowalski ma wykształcenie wyższe. Ukończył informatykę na Politechnice Warszawskiej. Pracował od 2013 r. w IT sp. z o.o. w Warszawie na stanowisku programisty i zarabiał w 2024 r. ok. 9500 zł netto miesięcznie na podstawie umowy o pracę. W 2024 r. uzyskał roczny dochód w wysokości 140 000 zł. Przedstawicielka ustawowa Powoda ma wszelkie podstawy sądzić, że w 2025 r. Pozwany zarobił jeszcze więcej, gdyż przed rozstaniem żyli na bardzo wysokim poziomie i niczego im nie brakowało.

Dowód: zeznanie podatkowe PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w 2024 r. (załącznik nr 9)

Niedawno Pozwany oświadczył przedstawicielce ustawowej Powoda, że pracuje jako informatyk w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Przedstawicielka ustawowa Powoda nie wie, czy jest to informacja prawdziwa, a jeżeli tak, to czy jest to jedyne, czy też dodatkowe miejsce pracy Aleksandra Kowalskiego. Jeżeli w wyniku zmiany

zatrudnienia zmniejszyły się jego zarobki, zmiany tej nie należy uwzględniać ze względu na art. 136 k.r.o. Nie zaszedł bowiem żaden ważny powód, który uzasadniałby zmianę przez Pozwanego zatrudnienia na mniej dochodowe, w sytuacji gdy jest on zobowiązany partycypować w kosztach wychowania i utrzymania dziecka.

W ocenie Katarzyny Malinowskiej Pozwany nigdy nie wykorzystywał w pełni swoich ponadprzeciętnych możliwości zarobkowych i intelektualnych. Zarabiał znacznie mniej niż koledzy, którzy z gorszymi wynikami ukończyli studia. Możliwe jest też, że przedstawicielka ustawowa nie wiedziała o wszystkich jego dochodach. Zabierał bowiem partnerkę i syna na wakacje o wysokim standardzie (ostatnio Wyspy Kanaryjskie w 2024 r.). W świetle art. 135 § 1 k.r.o. oraz utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych należy brać pod uwagę rzeczywiste możliwości zarobkowe i majątkowe Pozwanego, a nie aktualnie otrzymywane wynagrodzenie. Możliwości zarobkowe Pozwanego jako doświadczonego informatyka są ponadprzeciętnie wysokie i wynoszą co najmniej 10 000 zł netto miesięcznie. Ponadto Pozwany jest właścicielem atrakcyjnego mieszkania w centrum Warszawy (al. Solidarności 127/127).

Z uwagi na to, że strona powodowa nie ma pełnej wiedzy na temat obecnych rzeczywistych zarobków Pozwanego, zasadny jest wniosek o zobowiązanie go przez Sąd do przedłożenia deklaracji podatkowych PIT dotyczących wszystkich źródeł dochodu składanych do Urzędu Skarbowego za 2025 r. wraz z potwierdzeniem złożenia, a także do przedłożenia zaświadczeń od wszystkich pracodawców i zleceniodawców Pozwanego o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia. Z ostrożności, gdyby Pozwany nie ujawnił wszystkich swoich źródeł dochodów, strona powodowa wnosi też na podstawie art. 248 k.p.c. o zobowiązanie bezpośrednio pracodawcy Pozwanego – IT sp. z o.o. (ul. Żytnia 12, 01-014 Warszawa) do udzielenia informacji, czy Pozwany jest zatrudniony w tej spółce lub świadczy usługi na rzecz tej spółki, a jeżeli tak, to również do przedłożenia informacji o wysokości jego zarobków brutto i netto za 6 ostatnich miesięcy wraz ze wszelkimi nagrodami i dodatkami do wynagrodzenia. Wszystkie te wnioski dowodowe zmierzają do ustalenia rzeczywiście osiągniętych przez Pozwanego zarobków i innych dochodów.

V. Podstawa prawna żądania i uzasadnienie wysokości dochodzonych alimentów

Zgodnie z art. 133 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Niewątpliwie małoletni Powód nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Powód nie ma żadnego majątku, z którego dochody mogłyby pokrywać koszty jego utrzymania.

Zakres świadczeń alimentacyjnych, zgodnie z art. 135 k.r.o., zależy – z jednej strony – od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz – z drugiej strony – od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Między tymi czynnikami zachodzi ścisła współzależność (tak wyrok SN z 10.10.1969 r., III CRN 350/69, OSNPG 1970/2, poz. 15). W wyroku SN z 15.10.1998 r., I CKN 860/97, LEX nr 328059, trafnie podkreślono, że „usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego”.

Ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego dziecka, które powinny być zaspokajane, Sąd powinien mieć na względzie treść art. 96 k.r.o. Przepis ten przewiduje, że rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka. W konsekwencji „rodzice w zależności od swych możliwości są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), a także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego), według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od możliwości i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji” (tak uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42, uzasadnienie tezy III). W świetle orzecznictwa na wysokość należnych alimentów wpływ ma także zasada równej stopy życiowej rodziców i dzieci.

Z uwagi na powyższe przepisy i dyrektywy, należy uznać, że dochodzona przez Powoda kwota alimentów od ojca w wysokości 2000 zł miesięcznie jest adekwatna do wskazanych powyżej usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz bardzo wysokich zarobków i rzeczywistych możliwości zarobkowych zobowiązanego. W sytuacji gdy ojciec zarabia co najmniej 10 000 zł miesięcznie, ma mieszkanie własnościowe i nie ma nikogo innego poza synem na utrzymaniu, jest on w stanie świadczyć alimenty w żądanej wysokości, bez żadnego uszczerbku dla utrzymania własnego. Przy ustalaniu wysokości alimentów należy mieć na względzie także fakt, że przedstawicielka ustawowa ma znacznie mniejsze możliwości zarobkowe niż Pozwany (osiąga co najmniej 3 razy mniejsze dochody). Zarazem to na niej spoczywa główny ciężar osobistego wychowania i utrzymania syna (art. 135 § 2 k.r.o.). W takim stanie rzeczy Pozwany powinien pokrywać zdecydowaną większość kosztów utrzymania syna, czyli nawet ponad 70% tych kosztów (łącznie wynoszą one ok. 3000 zł miesięcznie).

VI. Uzasadnienie wniosku o udzielenie zabezpieczenia

Udzielenie zabezpieczenia roszczeniu alimentacyjnemu Powoda jest konieczne nade wszystko z tego względu, że ojciec obecnie nie świadczy alimentów, a jedynie ogranicza się do ponoszenia wydatków na syna podczas kontaktów z nim. Cały pozostały ciężar utrzymywania syna spoczywa na matce Powoda, która nie ma środków pozwalających na pokrycie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb syna. Z tego względu finansowo wspierać ją musi matka (babcia Powoda), mimo że Pozwany w pierwszej kolejności powinien świadczyć środki utrzymania na rzecz swojego syna. W orzecznictwie trafnie zauważa się, że „obowiązek alimentacyjny względem małżonka czy małoletniego dziecka ma swoje źródło nie w czynności prawnej lub orzeczeniu sądu, lecz powstaje z mocy prawa (art. 27 k.r.o. i art. 133 § 1 k.r.o.). Nawet zatem dobrowolne zaspokajanie potrzeb uprawnionego nie musi oznaczać bezzasadności uregulowania ww. obowiązku w drodze ugody czy wyroku” (tak wyrok SA w Krakowie z 26.02.2019 r., I ACa 360/18, LEX nr 3222700).

Zgodnie z art. 753 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w sprawach o alimenty zabezpieczenie może polegać na zobowiązaniu obowiązanego do zapłaty uprawnionemu jednorazowo albo okresowo określonej sumy pieniężnej. W sprawach tych podstawą zabezpieczenia jest jedynie uprawdopodobnienie istnienia roszczenia.

Powód uprawdopodobnił roszczenie o zasądzenie alimentów przez przedstawienie licznych dowodów, w tym dowodów z dokumentów, na okoliczność jego usprawiedliwionych potrzeb oraz wysokich możliwości zarobkowych Pozwanego. Załączone dokumenty oraz zasady doświadczenia życiowego jednoznacznie wskazują, że dla pokrycia usprawiedliwionych potrzeb Powoda konieczne jest świadczenie przez Pozwanego na rzecz małoletniego alimentów przez czas trwania postępowania. Załączony do pozwu materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że już na tym etapie postępowania Powód uprawdopodobnił swoje roszczenie co najmniej na kwotę 1800 zł miesięcznie.

VII. Kwestie formalne

Właściwość miejscową tutejszego Sądu ustalono zgodnie z art. 32 k.p.c., tj. według miejsca zamieszkania uprawnionego do roszczeń alimentacyjnych. Powód zamieszkuje z matką w Pruszkowie. Właściwość rzeczową ustalono na podstawie art. 17 pkt 4 k.p.c.

Pozew jest wolny od opłaty sądowej (art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c.). W sprawie o alimenty złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa nie podlega opłacie skarbowej (art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.s.).

Obowiązek wskazania wartości przedmiotu sporu wynika z art. 19 § 2 k.p.c. Wartość ta została ustalona zgodnie z art. 22 k.p.c. jako suma dochodzonych świadczeń za okres 12 miesięcy.

VIII. Załączniki:

- 1) pełnomocnictwo;
- 2) odpis skrócony aktu urodzenia Powoda;
- 3) postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia z 10.04.2025 r. wydane przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie (sygn. III Nsm 16/25);
- 4) wybrane rachunki za czynsz i media oraz umowa kredytu, z którego środki przeznaczone na wykończenie pokoju dla małoletniego Powoda;
- 5) zaświadczenie od wychowawcy Powoda o kosztach związanych z jego edukacją;
- 6) zaświadczenie od lekarza alergologa o uczuleniu Powoda na gluten;
- 7) zaświadczenie ze szkoły pływackiej o cenie kursu;
- 8) wybrane faktury i rachunki za zakup odzieży, obuwia i żywności dla Powoda;
- 9) zeznanie podatkowe PIT o wysokości osiągniętego przez Pozwanego dochodu w 2024 r.;
- 10) zaświadczenie o zatrudnieniu i wysokości zarobków uzyskiwanych przez przedstawicielkę ustawową Powoda;
- 11) zaświadczenie o kosztach rehabilitacji;
- 12) odpis pozwu wraz z załącznikami.

Z tych względów wnoszę jak we wstępie.

.....
(podpis własnoręczny)
radca prawny Radosław Leks

C. Wzory żądań w innych pozwach alimentacyjnych

I. Podwyższenie alimentów

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. wnoszę o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2018 r. (sygn. III RC 100/17), od Pozwanego Janusza Nowaka na rzecz Powoda – małoletniego Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2016 r. w Warszawie, z kwoty w wysokości 1000 zł miesięcznie do kwoty w wysokości 1500 zł (słownie: tysiąc pięćset zł) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk matki Powoda – Anny Nowak, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

II. Obniżenie alimentów

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 133 § 1 k.r.o. wnoszę o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2018 r. (sygn. III RC 100/17) od Powoda Janusza Nowaka na rzecz

Pozwanego – małoletniego Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2017 r. w Warszawie, z kwoty w wysokości 2000 zł miesięcznie do kwoty w wysokości 1000 zł (słownie: tysiąc zł) miesięcznie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk matki Pozwanego – Anny Nowak, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

III. Uchylenie obowiązku alimentacyjnego

- 1) Wnoszę o uchylenie w całości z dniem 1.09.2025 r. obowiązku alimentacyjnego ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2018 r. (sygn. III RC 100/17) w wysokości 1500 zł miesięcznie, należnych od Powoda Janusza Nowaka na rzecz Pozwanego – Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2001 r. w Warszawie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk Pozwanego;
- 2) Wnoszę o uchylenie w całości z dniem wniesienia powództwa obowiązku alimentacyjnego ustalonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie (III Wydział Rodzinny i Nieletnich) z 21.12.2018 r. (sygn. III RC 100/17) w wysokości 1500 zł miesięcznie, należnych od Powoda Janusza Nowaka na rzecz Pozwanego – Jana Nowaka, urodzonego 10.05.2003 r. w Warszawie, a ewentualnie – na wypadek gdyby Sąd nie podzielił tego żądania – z daleko idącej ostrożności procesowej wnoszę o obniżenie z dniem wniesienia powództwa tych alimentów do kwoty 500 zł (słownie: pięćset zł) miesięcznie, płatnych z góry do 10. dnia każdego miesiąca do rąk Pozwanego.

IV. Przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny

- 1) Na podstawie art. 27 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Jana Kowalskiego tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny kwoty po 6000 zł (słownie: sześć tysięcy zł) miesięcznie, w tym kwoty 3000 zł miesięcznie na zaspokojenie potrzeb jego żony Powódki Anety Nowak-Kowalskiej, urodzonej 10.01.1990 r. w Warszawie, oraz kwoty 3000 zł miesięcznie na zaspokojenie potrzeb córki Pozwanego – małoletniej Aliny Kowalskiej urodzonej 10.03.2024 r. w Warszawie, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk Powódki Anety Nowak-Kowalskiej, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu;
- 2) Na podstawie art. 27 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Jana Kowalskiego na rzecz Powódki Anety Nowak-Kowalskiej, urodzonej 10.01.1990 r. w Warszawie, kwoty po 4000 zł miesięcznie (słownie: cztery tysiące zł) tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny, płatnej z góry do 10. dnia każdego miesiąca, do rąk Powódki, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

V. Alimenty zaległe

Na podstawie art. 137 § 2 k.r.o. wnoszę o zasądzenie od Pozwanego Patryka Kowalskiego na rzecz małoletniej córki – Powódki Katarzyny Kowalskiej, urodzonej 17.11.2018 r. w Warszawie, kwoty 15 000 zł (słownie: piętnaście tysięcy zł) tytułem alimentów zaległych za okres od 1.06.2025 r. do dnia wniesienia pozwu, płatnych do rąk matki Powódki – Anny Nowak-Kowalskiej.

D. Komentarz praktyczny

I. Podstawowe przepisy

- art. 27–28, 60–61, 96, 128–144¹ k.r.o.;
- art. 17 pkt 4, art. 22, 32, 61, 193 § 2¹, art. 741, 753 k.p.c.;
- art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c.;
- art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a u.o.s.

II. Charakter i przesłanki obowiązku alimentacyjnego

a) Uwagi ogólne

Obowiązek alimentacyjny polega na dostarczaniu uprawnionemu przez zobowiązanego środków utrzymania, a w przypadku małoletniego dziecka – także środków wychowania. Obowiązek ten obciąża w szczególności krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo (art. 128 k.r.o.). Nie jest to jednak wyliczenie wyczerpujące chociażby z uwagi na treść art. 144 k.r.o.

Celem obowiązku alimentacyjnego jest zapewnienie odpowiedniej pomocy osobom, które własnymi siłami i środkami nie mogą zaspokoić swoich potrzeb życiowych. Obowiązek alimentacyjny należy odróżnić od stosunku alimentacyjnego, którego stronami są wskazane przez ustawę osoby będące w stosunku prawnorodzinnym. Roszczenie o dostarczanie środków utrzymania (świadczeń alimentacyjnych) wynika ze stosunku alimentacyjnego dopiero z chwilą spełnienia przesłanek alimentacji, takich jak m.in. niedostatek po stronie uprawnionego (zob. art. 133 § 2 k.r.o.). Wówczas powstaje powinność (zobowiązanie) świadczenia alimentów po stronie dłużnika, czyli ściśle rozumiany obowiązek alimentacyjny.

Obowiązek alimentacyjny obciąża zstępnych przed wstępnymi, a wstępnych przed rodzeństwem. Jeżeli jest kilku zstępnych lub wstępnych, obowiązek ten obciąża bliższych stopniem przed dalszymi (art. 129 § 1 k.r.o.). Krewnych w tym samym stopniu obciąża obowiązek alimentacyjny w częściach odpowiadających ich możliwościom zarobkowym i majątkowym (art. 129 § 2 k.r.o.). Zarówno obowiązek alimentacyjny, jak i odpowiadające mu prawo do świadczeń alimentacyjnych mają

charakter ściśle osobisty. Wygasają z chwilą śmierci uprawnionego lub zobowiązanego (zob. art. 139 k.r.o.).

Ogólną przesłanką obowiązku alimentacyjnego jest niedostatek uprawnionego (art. 133 § 2 k.r.o.). Przez pozostawanie w niedostatku rozumie się niemożność zaspokojenia własnymi siłami swoich usprawiedliwionych potrzeb (zob. m.in. wyrok SN z 20.02.1974 r., III CRN 388/73, OSNC 1975/2, poz. 29). Występuje on nie tylko wtedy, „gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb” (wyrok SN z 20.01.2000 r., I CKN 1187/99, LEX nr 51632).

Uregulowane zostały również szczególne rodzaje stosunków o charakterze alimentacyjnym. Ponadto niektóre odrębne zasady dotyczą żądania i zabezpieczenia alimentów na rzecz dzieci i małżonka w postępowaniu rozwodowym (omówione zostały szerzej w ramach rozdziałów o rozwodzie i separacji).

b) Obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka

Szczególny charakter ma obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka. Rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że obowiązek rodziców dostarczania dziecku środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie zdobędzie, stosownie do swoich uzdolnień i predyspozycji, kwalifikacji zawodowych, czyli do chwili usamodzielnienia się. Obowiązek ten wygasa z chwilą osiągnięcia przez dziecko odpowiedniego stopnia fizycznego i umysłowego rozwoju, potrzebnego do usamodzielnienia się i do uzyskania środków utrzymania z własnej pracy i z własnych zarobków.

Cechą szczególną obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci jest obowiązywanie zasady tzw. równej stopy życiowej. W orzecznictwie wskazuje się, że „dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, i to zarówno wtedy, gdy żyją z nimi wspólnie, jak i wtedy, gdy żyją oddzielnie. Oznacza to, że rodzice powinni zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Nie będzie to jednak dotyczyło potrzeb będących przejawem zbytku” (uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42).

W przypadku małoletnich dzieci obowiązuje także zasada określana mianem „ostatniej kromki chleba”. W orzecznictwie podkreśla się, że rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby

dla nich nadmierny ciężar. Od rodziców, którzy mają odpowiednie możliwości zarobkowe, wymagać można zmiany pracy na bardziej dochodową, jeżeli jest to możliwe, a uzyskiwane wynagrodzenie nie jest wystarczające do pokrycia usprawiedliwionych potrzeb dziecka.

c) Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny

Kodeks rodzinny i opiekuńczy nie przewiduje ściśle rozumianego obowiązku alimentowania małżonka. Obowiązek dostarczania małżonkowi środków utrzymania określany jest mianem obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. Jego podstawę prawną stanowi art. 27 k.r.o. Małżonek może dochodzić od współmałżonka, który nie wywiązuje się z tego obowiązku, miesięcznych świadczeń pieniężnych na potrzeby własne oraz potrzeby dzieci pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. W tym sensie obowiązek ten może mieć charakter „grupowy” (tj. obejmować małżonka i dzieci). Dobrą praktyką przy dochodzeniu i zasądzeniu świadczeń na podstawie art. 27 k.r.o. jest wskazanie nie tylko łącznej kwoty potrzebnej uprawnionym tytułem zaspokojenia ich potrzeb, ale też wyróżnienie kwot częściowych przeznaczonych na poszczególnych członków rodziny (np. żądanie 6000 zł, z czego 1000 zł na żonę i po 2500 zł na każde z dwojga dzieci). W takiej sytuacji w razie zmiany stosunków łatwiejsze jest ustalenie jej wpływu na sytuację konkretnej uprawnionej osoby, a zatem właściwe obniżenie lub podwyższenie alimentów.

Podobnie jak w przypadku obowiązku alimentacyjnego rodziców względem dzieci w ramach obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny zastosowanie znajduje zasada równej stopy życiowej członków rodziny. W orzecznictwie jednoznacznie stwierdzono, że małżonkowi przysługuje „roszczenie do współmałżonka na podstawie art. 27 k.r.o. o zaspokojenie swych potrzeb w zakresie odpowiadającym zasadzie równej stopy życiowej małżonków” (tak m.in. uchwała SN z 13.10.1976 r., III CZP 49/76, LEX nr 7855).

Dla sądowego dochodzenia świadczeń od współmałżonka na podstawie art. 27 k.r.o. nie ma znaczenia pozostawanie przez małżonków w ustroju rozdzielności majątkowej. Obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny znajduje zastosowanie bez względu na łączący małżonków ustrój majątkowy. Obowiązek ten co do zasady nie wygasa w razie separacji faktycznej małżonków. To właśnie w takiej sytuacji najczęściej zachodzi konieczność jego dochodzenia na drodze sądowej.

Do obowiązku przewidzianego w art. 27 k.r.o. zastosowanie znajdują wszelkie przepisy materialnoprawne i proceduralne ułatwiające dochodzenie i egzekucję alimentów. Na przykład jest to art. 96 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c., który ustanawia zwolnienie od kosztów sądowych dla strony dochodzącej roszczeń alimentacyjnych, czy też art. 32 k.p.c., który ustanawia właściwość przemienną przy wytaczaniu powództw o roszczenie alimentacyjne.

Jeżeli rodzic dziecka pozostaje w związku małżeńskim i chciałby dochodzić od współmałżonka środków utrzymania na potrzeby własne oraz potrzeby dzieci, to w przypadku dzieci ma prawo wyboru, czy uwzględnić je w ramach żądania opartego na podstawie art. 27 k.r.o., czy żądanie dotyczące dzieci oprzeć na ogólnych przepisach dotyczących alimentacji dzieci przez rodziców (art. 128 i n. k.r.o.). W uchwale z 28.11.2012 r., III CZP 77/12, OSNC 2013/5, poz. 62, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że „małżonek może wystąpić przeciwko współmałżonkowi z żądaniem ustalenia obowiązku dostarczania małoletniemu dziecku środków utrzymania i wychowania na podstawie art. 27 k.r.o. lub – jako przedstawiciel ustawowy dziecka – może żądać zasądzenia alimentów na jego rzecz na podstawie art. 128 i n. k.r.o.”.

d) Obowiązek dostarczania środków utrzymania byłemu małżonkowi lub w czasie separacji prawnej

Szczególony charakter ma obowiązek dostarczania byłemu małżonkowi środków utrzymania po rozwodzie (art. 60–61 k.r.o.). Przepisy regulujące ten obowiązek znajdują zastosowanie również w czasie trwania separacji prawnej między małżonkami (art. 61⁴ § 4 k.r.o.). Szerzej regulacje te zostały omówione w rozdziałach dotyczących pozwołów o rozwód i separację. Niemniej należy mieć na względzie, że obowiązków tych można dochodzić zarówno w ramach procesu o rozwód i separację (art. 444 k.p.c.), jak i w odrębnym procesie po uprawomocnieniu się tych orzeczeń. W tej drugiej sytuacji należy sformułować żądanie o zasądzenie (ustalenie) alimentów.

III. Wysokość świadczeń alimentacyjnych (zakres obowiązku alimentacyjnego)

W prawie polskim nie są stosowane często występujące za granicą tabele alimentacyjne ani żadne inne praktyczne wytyczne pozwalające precyzyjnie wyliczyć wysokość alimentów. Zastosowanie znajduje art. 135 § 1 k.r.o., który zakres świadczeń alimentacyjnych uzależnia od dwóch zasadniczych czynników:

- 1) usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego;
- 2) zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Dochodząc alimentów, należy zgodnie z powyższymi kryteriami wskazać i uzasadnić ich wysokość. W orzecznictwie podkreśla się, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokajane w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego.

W pozwie alimentacyjnym należy szczegółowo wymienić i udowodnić usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Istotne wskazówki co do zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego dziecka dostarcza art. 96 k.r.o. Rodzice powinni bowiem nie tylko troszczyć się o zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, lecz także zapewnić mu odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy. W orzecznictwie Sądu Najwyższego szczegółowo wskazano, że „rodzice w zależności od swych możliwości

są obowiązani zapewnić dziecku środki do zaspokojenia zarówno jego potrzeb fizycznych (wyżywienia, mieszkania, odzieży, higieny osobistej, leczenia w razie choroby), jak i duchowych (kulturalnych), a także środki wychowania (kształcenia ogólnego, zawodowego), według zdolności, dostarczania rozrywek i wypoczynku. Przy ocenie, które z potrzeb uprawnionego powinny być uznane za potrzeby usprawiedliwione, należy z jednej strony brać pod uwagę możliwości zobowiązanego, z drugiej zaś zakres i rodzaj potrzeb. Będzie to mieć wpływ na rozstrzygnięcie, w jakiej mierze możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego będą wzięte pod uwagę przy oznaczaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego. Zawsze jednak każde dziecko musi mieć zapewnione podstawowe warunki egzystencji w postaci wyżywienia zapewniającego jego prawidłowy rozwój fizyczny, stosowną do wieku odzież, środki na ochronę zdrowia, kształcenie podstawowe i zawodowe oraz na ochronę jego osoby i majątku. Wyjście poza wymienione potrzeby zależy już tylko od osobistych cech dziecka oraz od zamożności i przyjętego przez zobowiązanego modelu konsumpcji” (tak uchwała SN z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNC 1988/4, poz. 42, uzasadnienie tezy III). W świetle orzecznictwa na wysokość należnych alimentów wpływ ma także zasada równej sily życiowej rodziców i dzieci.

W ramach usprawiedliwionych potrzeb dziecka wykazać należy odpowiednią część wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania, które dziecko zajmuje wraz z rodzicem i u którego ma miejsce stałego pobytu. W praktyce przyjmuje się, że wydatki te dzielone są po równo na tyle osób, ile zajmuje dane mieszkanie lub dom (np. jeżeli dziecko mieszka z matką i jej partnerem, to wydatki dzielone są po równo na trzy osoby). W ten sposób uwzględnione powinny być wydatki na opłaty eksploatacyjne, prąd, gaz, ogrzewanie, wodę, wywóz odpadów. Co do zasady sądy nie uwzględniają udziału dziecka w wydatkach na podatek od nieruchomości (obciąża on właściciela) ani na ubezpieczenie mieszkania (jest ono dobrowolne). Jeżeli mieszkanie jest wynajmowane, uwzględniony powinien być proporcjonalny udział dziecka w kosztach czynszu najmu, choć to może zależeć od wysokości czynszu i zamożności rodzica. Sądy przyjmują odmienne podejście co do spłacania obciążeń kredytowych związanych z mieszkaniem. Nie są one wliczane w żadnej części do wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka. Obciążenia kredytowe związane są bowiem z nabyciem mieszkania przez jego właściciela, a nie dziecko.

W przypadku dziecka pobierającego naukę koszty jego edukacji obejmują nie tylko zakup podręczników i innych pomocy szkolnych, ale także takie wydatki szkolne, jak składki na komitet rodzicielski, składki klasowe, na wycieczki szkolne czy też ubezpieczenie dziecka w szkole. Rodzice, stosownie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych oraz uzdolnień dziecka, powinni partycypować też w kosztach pozalekcyjnych zajęć dodatkowych dziecka, w tym w kosztach kursów przygotowujących do matury, w szczególności jeżeli dziecko uczęszcza na nie w celu dostania się na oblegane studia. Obecnie sądy coraz rzadziej uwzględniają w kosztach utrzymania dziecka koszty związane z organizacją wakacji przez jednego z rodziców. Powyższe

motywują tym, że dziecko powinno spędzać porównywalny czas w wakacje z obydwójgim rodziców. Tym samym każdy z nich powinien zapewnić wyjazd wakacyjny dla dziecka w czasie, w którym sprawuje nad nim pieczę.

W uzasadnieniu pozwu należy szczegółowo odnieść się również do możliwości zarobkowych i majątkowych osób zobowiązanych do świadczenia alimentów. Należy mieć na względzie, że jakkolwiek punktem wyjścia dla sądu są zarobki uzyskiwane przez zobowiązanych, to jednak zgodnie z utrwalonym orzecznictwem decydujące znaczenie mają rzeczywiste możliwości zarobkowe zobowiązanego. Są to zatem zarobki, jakie dana osoba przy wykorzystaniu swoich zdolności może osiągnąć. Dowodzenie ich jest szczególnie istotne w często zdarzających się sytuacjach, gdy pozwany pracuje w całości lub częściowo w tzw. szarej strefie lub prowadzi działalność gospodarczą i nie wykazuje odpowiedniego zysku. Ponadto jeżeli w ciągu ostatnich 3 lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych (art. 136 k.r.o.). Regulacja ta ma przeciwdziałać pomniejszaniu przez zobowiązanych swoich zarobków i majątku na potrzeby postępowania alimentacyjnego.

Nie można tracić z pola widzenia, że do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania dziecka zobowiązani są oboje rodzice, stosownie do swoich możliwości zarobkowych i majątkowych. Na wysokość alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, albo osobie z niepełnosprawnościami wpływ ma także zakres osobistej pieczy sprawowanej nad taką osobą przez zobowiązanego (art. 135 § 2 k.r.o.). Jeżeli rodzice mają porównywalne możliwości zarobkowe i majątkowe, lecz jedno z nich w szerszym zakresie zajmuje się dzieckiem, to drugie powinno być zobowiązane do odpowiednio wyższych świadczeń pieniężnych płatnych do rąk rodzica, u którego dziecko ma główne miejsce pobytu.

Ustawodawca jednoznacznie rozstrzygnął, że na zakres świadczeń alimentacyjnych (czyli wysokość alimentów) nie mają wpływu świadczenia z pomocy społecznej i inne podobne świadczenia wyraźnie wskazane w art. 135 § 3 k.r.o. Wśród nich wymienione jest świadczenie wychowawcze, czyli tzw. 800+.

IV. Zmiana stosunków (podwyższenie lub obniżenie alimentów)

Orzeczenie lub umowa ustalająca obowiązek alimentacyjny mogą zostać zmienione, w tym na drodze sądowej, w razie zmiany stosunków (art. 138 k.r.o.). Przez zmianę stosunków należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i zakresu świadczeń alimentacyjnych (w szczególności określonych w art. 133 i 135 k.r.o.). Może być ona skutkiem

m.in. zwiększenia się lub zmniejszenia usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zmniejszenia lub zwiększenia możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego, a także różnych zdarzeń losowych.

Zmiana stosunków może – w zależności od okoliczności – stanowić podstawę do żądania podwyższenia lub obniżenia alimentów, a także uchylenia obowiązku alimentacyjnego. Formułując żądanie o podwyższenie lub obniżenie alimentów, należy wyraźnie wskazać orzeczenie lub ugodę, na mocy których ustalono ich dotychczasową wysokość, a także jednoznacznie określić, ile mają wynosić alimenty po ich podwyższeniu lub obniżeniu (np. „żądam podwyższenia alimentów zasądzonych określonym orzeczeniem z kwoty 2000 zł na 3000 zł”).

W sprawie, w której żądanie oparte jest na podstawie zmiany stosunków (art. 138 k.r.o.), sąd, w celu jej ustalenia, dokonuje porównania stanu istniejącego w chwili poprzedniego orzekania o alimentach (na podstawie akt poprzedniego postępowania) ze stanem istniejącym w czasie rozpoznawania powództwa. W orzecznictwie konsekwentnie podkreśla się, że „jedynie zmiana stosunków zaistniała po zamknięciu rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku zasądzającego alimenty, może uzasadniać żądanie zmniejszenia lub ograniczenia czasu trwania świadczeń alimentacyjnych” (tak wyrok SN z 27.02.1981 r., III CRN 21/81, OSNC 1981/11, poz. 217). Wykazanie zmiany stosunków nie może być oparte na twierdzeniu, że w poprzednim prawomocnie zakończonym postępowaniu sąd dokonał nieprawidłowych ustaleń. Tym samym w powództwie należy wyraźnie wskazać, jak dokładnie zmieniła się sytuacja po zakończeniu poprzedniego postępowania.

V. Ustanie obowiązku alimentacyjnego i uchylenie się od jego wykonania

W razie ustania przesłanek alimentacji (np. w razie uzyskania przez dziecko samodzielności zarobkowej po ukończeniu studiów lub odziedziczenia przez uprawnionego przynoszącego dochód majątku), gdy uprawniony nie godzi się na zakończenie świadczenia zasądzonych alimentów, żeby nie narazić się na egzekucję komorniczą, należy doprowadzić do sądowego potwierdzenia ustania obowiązku świadczeń. W tym celu formułuje się powództwo o uchylenie obowiązku alimentacyjnego.

Podstawą żądania uchylenia obowiązku alimentacyjnego może być także sprzeczne z zasadami współżycia społecznego zachowanie uprawnionego (art. 144¹ k.r.o.). Nie dotyczy to jednak obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka. Natomiast w przypadku świadczeń rodziców względem dzieci pełnoletnich przewidziane są dwie szczególne sytuacje pozwalające na uchylenie się od alimentacji (art. 133 § 3 k.r.o.). Jest to możliwe, gdy:

- 1) świadczenia alimentacyjne połączone są z nadmiernym uszczerbkiem dla rodziców;
- 2) dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

Formułując żądanie o uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego, należy precyzyjnie wskazać, na mocy jakiego orzeczenia lub ugody zostały ustalone alimenty, a także jednoznacznie oznaczyć datę, z którą to uchylenie ma nastąpić. Może być to dzień wytoczenia powództwa, ale należy to również wyraźnie wskazać w *petitum* pozwu. Warto mieć również na względzie, że jeżeli sąd nie podzieli żądania uchylenia obowiązku alimentacyjnego, to oddali powództwo w całości i nie obniży z urzędu alimentów, albowiem stanowiłoby to orzeczenie ponad żądanie (art. 321 § 1 k.p.c.). Jeżeli zachodzi taka możliwość, należy w pozwie lub w toku procesu sformułować żądanie ewentualne o obniżenie alimentów. W szczególności może być to zasadne, gdy powództwo oparte jest na twierdzeniu, że świadczenie alimentów w określonej wysokości stanowi nadmierny uszczerbek po stronie rodziców pełnoletniego dziecka (art. 133 § 3 k.r.o.). W zależności od okoliczności konkretnej sprawy sąd może bowiem uznać, że uszczerbek ten nie będzie już nadmierny, gdy alimenty zostaną obniżone, a nie uchylone.

Jeżeli w pozwie o uchylenie obowiązku alimentacyjnego sformułowano wniosek o udzielenie zabezpieczenia takiemu roszczeniu przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego, to ma on szanse powodzenia tylko wtedy, gdy do pozwu załączono wystarczający materiał dowodowy pozwalający na stwierdzenie zasadności roszczenia już na wstępnym etapie postępowania. Sądy powszechne uwzględniają bowiem stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „Zabezpieczenie powództwa przewidzianego w art. 138 k.r.o. o uchylenie lub obniżenie obowiązku alimentacyjnego przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie jest wyłączone. Ze względu jednak na potrzebę szczególnej ochrony interesu osoby uprawnionej do alimentacji zawieszenie postępowania egzekucyjnego może mieć miejsce tylko wówczas, gdy powództwo jest uwiarygodnione w wysokim stopniu” (tak uchwała SN z 27.11.1980 r., III CZP 60/80, OSNC 1981/6, poz. 97). W praktyce uzyskanie takiego zabezpieczenia jest szczególnie problematyczne na początku postępowania o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pełnoletniego dziecka, które ukończyło studia. Zobowiązany do alimentów na ogół nie jest bowiem w stanie przedstawić jednoznacznego dowodu pozwalającego na wykazanie tego faktu.

Jeżeli w trakcie postępowania o uchylenie obowiązku alimentacyjnego powód pozostanie zobowiązany do świadczenia alimentów, a następnie sąd uchyli ten obowiązek z mocą wsteczną (np. od dnia wniesienia pozwu), to dla zobowiązanego otwiera się droga prawna do żądania zwrotu nienależnych świadczeń od uprawnionego do alimentów, który z dniem wytoczenia powództwa powinien liczyć się z obowiązkiem ich zwrotu (art. 409–410 k.c.). Pozwany o zwrot świadczeń alimentacyjnych może próbować powoływać się na to, że ich spełnienie było zgodne z zasadami współżycia społecznego (art. 411 pkt 2 k.c.), lecz kwestia ta podlega ocenie sądu z uwzględnieniem całokształtu okoliczności danej sprawy, w tym wysokości tych świadczeń. Z pewnością nie jest zgodna z zasadami współżycia społecznego sytuacja, w której uprawniony pobierał świadczenia alimentacyjne mimo tego, że rzeczywiście mógł samodzielnie się utrzymać lub nie ujawniał rzeczywistych źródeł dochodu.

VI. Alimenty zaległe

Szczególne zasady dotyczą dochodzenia tzw. alimentów zaległych, czyli zwrotu odpowiedniej części świadczeń przeznaczonych na zaspokojenie potrzeb uprawnionego, które zostały dokonane przed dniem wniesienia powództwa o alimenty. Zgodnie z art. 137 § 2 k.r.o. niezaspokojone potrzeby uprawnionego sprzed wniesienia powództwa o alimenty sąd uwzględnia, zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. W uzasadnionych wypadkach sąd może rozłożyć zasądzone świadczenie na raty. Tym samym w takiej sytuacji dochodzone jest nie comiesięczne świadczenie okresowe, jak w przypadku żądania zasądzenia (ustalenia) alimentów, lecz jednorazowa, z góry określona kwota, którą sąd dopiero może rozłożyć na raty.

Jeżeli w jednym pozwie dochodzone mają być świadczenia na okres po wniesieniu pozwu oraz kwota mająca pokryć niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa, to należy sformułować dwa odrębne żądania w *petitum* pozwu. Należy też odrębnie oznaczyć wartość przedmiotu sporu dla obu tych żądań.

VII. Właściwość sądu i tryb postępowania przed sądem

Sprawy o alimenty, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą do właściwości rzeczowej sądu rejonowego (art. 17 pkt 4 k.p.c.). Dotyczy to również sytuacji, w której dochodzone jest podwyższenie lub obniżenie alimentów ustalonych wcześniej prawomocnym wyrokiem rozwodowym lub orzekającym separację, czyli wydanym przez sąd okręgowy lub – na skutek apelacji – sąd apelacyjny.

W celu ułatwienia dochodzenia alimentów przewidziano właściwość miejscową przemienną. Powództwo o roszczenie alimentacyjne można wytoczyć według właściwości ogólnej (art. 27 k.p.c.) lub według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej (art. 32 k.p.c.).

Postępowanie o alimenty podlega rozpoznaniu w trybie procesowym jako postępowanie zwykłe. Świadczenia alimentacyjne mogą zostać ustalone także w drodze umowy stron albo w ugodzie zawartej przed mediatorem albo w ugodzie sądowej (art. 184 k.p.c.).

VIII. Legitymacja czynna i bierna

Stronami w sprawie o alimenty mogą być osoby, które łączy stosunek alimentacyjny. Jest to zatem uprawniony do alimentów oraz zobowiązany do ich świadczenia. W imieniu małoletniego dziecka środków utrzymania i wychowania może dochodzić jego przedstawiciel ustawowy (art. 66 k.r.o.). Na ogół przedstawicielami ustawowymi dziecka są jego rodzice (art. 98 § 1 k.r.o.). Na mocy wyjątku przewidzianego w art. 98

§ 2 pkt 2 *in fine* k.r.o. jeden z rodziców może reprezentować dziecko przy dochodzeniu należnych mu od drugiego z rodziców środków utrzymania i wychowania. Stroną postępowania o alimenty jest zatem małoletni reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego, i to właśnie małoletniemu przysługują alimenty.

Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że jeżeli z powództwem o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka wystąpił rodzic, który na podstawie prawomocnego postanowienia sądu opiekuńczego uzyskał sprawowanie pieczy nad małoletnim dzieckiem, to w takiej szczególnej sytuacji pozwany małoletni powinien być reprezentowany przez reprezentanta dziecka (wcześniej był to kurator) ustanowionego przez sąd opiekuńczy (art. 99 k.r.o.). Uprawnienie do jego reprezentacji nie przysługuje drugiemu rodzicowi, którego władza rodzicielska została ograniczona do określonych obowiązków i uprawnień (zob. uchwałę SN z 9.10.2020 r., III CZP 91/19, OSNC 2021/6, poz. 39).

Wyjątkowy charakter ma legitymacja procesowa w sprawie o przyczynianie się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.). Stronami tego procesu mogą być bowiem wyłącznie małżonkowie. Nawet jeżeli jeden z małżonków na podstawie art. 27 k.r.o. dochodzi środków utrzymania, które obejmują potrzeby jego oraz dziecka (lub dzieci), to mimo tego dziecko nie staje się stroną procesu. Powodem w takiej sytuacji jest wyłącznie małżonek.

W sprawie o alimenty powództwo na rzecz uprawnionego lub zobowiązanego (za jego zgodą wyrażoną na piśmie) wytoczyć może organizacja pozarządowa w zakresie swoich zadań statutowych (art. 61 § 1 pkt 1 k.p.c.).

IX. Wymagania pozwu, dowody i załączniki do pozwu

Pozew o zasądzenie alimentów powinien spełniać wymagania formalne przewidziane w art. 187 k.p.c. W żądaniu pozwu należy wyraźnie wskazać kwotę dochodzonych alimentów oraz termin i sposób ich płatności.

W typowych sytuacjach żąda się alimentów płatnych z góry, do 10. dnia każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. Jeżeli alimenty należne są osobie niemającej pełnej zdolności do czynności prawnych (np. małoletniemu dziecku), należy żądać ich zasądzenia do rąk przedstawiciela ustawowego (np. reprezentujących dziecko: matki, ojca, opiekuna prawnego). Określenie „do rąk” oznacza, że uprawniony do odbioru świadczenia jest przedstawiciel ustawy dziecka, a nie to, że musi to nastąpić w formie gotówkowej (najczęstszym sposobem płatności alimentów jest przelew bankowy).

W pozwach o podwyższenie, obniżenie i uchylenie alimentów należy wskazać dotychczasowe orzeczenie lub ugodę, na mocy których zostały one ustalone. Warto

również wskazać, od kiedy mają zostać zasądzone, podwyższone, obniżone lub uchylone alimenty. W przypadku powództwa o zasądzenie alimentów może być to najwcześniej dzień wytoczenia powództwa.

Pozew alimentacyjny powinien także zawierać typowe wnioski formułowane w postępowaniu procesowym, tj. o przeprowadzenie rozprawy w nieobecności powoda, wydanie wyroku zaocznego w przypadkach prawem przewidzianych (np. w razie niestawiennictwa pozwanego na rozprawie – art. 340 k.p.c.), zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także o zabezpieczenie powództwa (zob. szerzej poniżej). Jakkolwiek sąd powinien z urzędu nadać rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi zasądzającemu alimenty (art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.), to jednak w praktyce sądy często nie wywiązują się z tego obowiązku. Dlatego w pozwie można zawrzeć żądanie nadania na zasadzie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. rygoru natychmiastowej wykonalności wyrokowi zasądzającemu alimenty, które ma za zadanie przypomnieć sądowi o jego obowiązku. W pozwie o alimenty nie oznacza się daty wymagalności roszczenia (art. 187 § 1 pkt 1¹ k.p.c.). W istocie jest to bowiem powództwo mające na celu ustalenie wysokości alimentów, których obowiązek świadczenia wynika z mocy prawa.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. w pozwie należy zawrzeć informację, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, należy wyjaśnić przyczynę ich niepodjęcia. W pozwie o zasądzenie alimentów wystarczające może być wskazanie, że pozwany odmawia świadczenia alimentów. Obowiązek ten wynika z mocy prawa, a zatem nie jest konieczne formułowanie przedsądowych wezwań do zapłaty alimentów.

Do pozwu w sprawie alimentacyjnej należy załączyć odpis skrócony właściwego aktu stanu cywilnego (np. aktu urodzenia, małżeństwa), który stanowi dowód łączącego strony stosunku rodzinnego, z którego wynika obowiązek alimentacyjny. W sprawie o podwyższenie, obniżenie lub uchylenie alimentów załączyć należy odpis wcześniejszego orzeczenia alimentacyjnego. Do pozwu należy także załączyć jego odpis wraz załącznikami dla pozwanego, a także dowód uiszczenia opłaty sądowej, jeżeli w danej sprawie znajduje ona zastosowanie. Pełnomocnik powinien załączyć pełnomocnictwo lub jego poświadczony za zgodność z oryginałem odpis.

Typowymi dowodami w sprawach o alimenty są zeznania świadków oraz przesłuchanie stron (w przypadku małoletniego dziecka – przesłuchanie jego przedstawiciela ustawowego). Na ogół sąd na pierwszej rozprawie przeprowadza też wysłuchanie informacyjne stron, które w praktyce często ma charakter szczegółowy.

Współcześnie najważniejszymi dowodami w sprawach o alimenty są dokumenty. Na początkowym etapie postępowania mają one kluczowe znaczenie dla uzyskania